

TALE

December 2017

Samrådstale Y om unges arbejdsmiljø den 12. december 2017

J.nr. 2017 - 7329

CAL
JDLM

Det talte ord gælder

Samrådspørgsmål Y er stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF) og Christian Juhl (EL):

Unge mænd og kvinder mellem 18 og 24 år hører til de mest udsatte på arbejdsmarkedet, når det angår arbejdsulykker, stress, og hårdt fysisk arbejde,

viser en ny rapport fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø: *"Arbejdsmiljø og helbred i Danmark"*.

Ministeren bedes på denne baggrund besvare følgende spørgsmål:

- a) Hvad er ministerens holdning til disse forhold?
- b) Hvad mener ministeren er årsagen til disse foruroligende tal?
- c) Hvad mener ministeren, at folkeskoler og erhvervsuddannelser kan gøre for at sikre, at unge har mindst ligeså godt arbejdsmiljø og sikkerhed som resten af arbejdsmarkedet?
- d) Hvad mener ministeren, at arbejdsgivere, Arbejdstilsynet og Folketinget kan gøre for at sikre, at unge har mindst ligeså godt arbejdsmiljø og sikkerhed som resten af arbejdsmarkedet?

Der henvises i øvrigt til <https://fagbladet3f.dk/artikel/flere-og-flere-ungemaend-i-arbejdsulykker>.

Besvarelse

[Indledning]

- Tak for invitationen til samrådet i dag, hvor vi får lejlighed til at drøfte unges arbejdsmiljø.
- Grundlæggende er det min holdning, at det er sundt at arbejde – det gælder også, når man er ung.

- Derfor er jeg også i gang med at ændre bekendtgørelsen for de helt unges arbejde [13-15 årige], så de får bedre muligheder for at få et fritidsjob.
- Vi skal ikke spænde ben for de unge, som gerne vil. Og vi skal lære dem at begå sig på arbejdsmarkedet.
- Jeg synes, at vi som samfund skal understøtte, at man i en tidlig alder får en god introduktion til arbejdsmarkedet og relevante erfaringer.
- Men vi skal huske, at der kan være behov for at have ekstra opmærksomhed på de unge. Det viser NFA-rapporten også.
- Undersøgelsen indikerer, at de unge på arbejdsmarkedet er en sårbar gruppe. Og særligt unge kvinder udtrykker i undersøgelsen flere psykiske reaktioner som fx stress.
- Det tager jeg som minister meget alvorligt.
- Og min holdning er helt klar: Det skal være sikkert og sundt at gå på arbejde i Danmark – uanset om man er 13 år eller 70 år.
- Når det gælder unge mennesker, der for første gang træder ind på arbejdsmarkedet, har vi et særligt ansvar.

- Det kan være en overvældende oplevelse at tage hul på arbejdslivet.
- Som nyuddannet har man ofte helt styr på teorien – men man mangler grundlæggende erfaring og ballast, som man ikke kan læse sig til.
- Uanset om vi er arbejdsgivere, kollegaer eller politikere, bærer vi alle et ansvar for, at de unge kommer godt fra start – og får lagt et robust fundament for et godt og langt arbejdsliv.
- Det skal sikres, at de unge får den nødvendig støtte og vejledning. De skal lære, hvordan man passer på sig selv.

[Data for unges arbejdsmiljø]

- Hvis vi skal tage bedre hånd om de unge, er det afgørende, at vi kender årsagerne til udfordringerne.
- Dykker vi længere ned i tallene i NFA-rapporten, som spørgerne refererer til, tegner der sig ikke et klart billede af udfordringerne. Tallene peger i flere retninger.
- Med andre ord: Det er kompliceret.

[Stress]

- Hvis vi fx ser på de psykiske reaktioner som stress, bekræfter de, at særligt de 18-24 årige

kvinder udtrykker at være mere stressede end andre på arbejdsmarkedet.

- Men der er ikke noget i tallene, som peger på, at det skyldes det psykiske arbejdsmiljø.
- De unge kvinder giver i hvert fald ikke udtryk for at være mere udsat for fx stor arbejdsmængde eller tidspres, end andre aldersgrupper.
- Svaret på, hvorfor flere unge kvinder føler sig stressede, kan således ikke aflæses i tallene.

[Hårdt fysisk arbejde]

- Ser vi på fysisk overbelastning, oplyser de unge, at de - i højere grad end de øvrige aldersgrupper - har et arbejde, der indebærer fysiske belastninger, som fx vrid i ryggen, løft og bæring.
- Data viser samtidig, at de unge ikke har de samme symptomer på overbelastning, som ældre ansatte.
- Der er færre unge, som rapporterer at have hyppige smerter sammenlignet med de øvrige aldersgrupper – hvilket måske kan forklares med, at de stadig er unge og stærke.

[Ulykker]

- Endelig kan vi se nærmere på spørgsmålet om arbejdsulykker.

- Regeringen og Folketingets partier har fastsat et ambitiøst mål: Antallet af alvorlige ulykker skal nedbringes med 25 pct. frem mod 2020. Og den seneste opgørelse viser, at vi er godt på vej til at realisere dette mål.
- I perioden 2011-2014 har vi nedbragt antallet af alvorlige ulykker med 18 pct. Det er meget positivt, for det betyder jo, at færre danskere kommer alvorligt til skade på deres arbejde.
- Imidlertid er de unge fortsat overrepræsenteret i ulykkesstatikken.
- Tal fra 2016 viser således, at unge mænd mellem 18 og 24 har den højeste risiko for at blive udsat for en arbejdsulykke sammenlignet med andre aldersgrupper.
- De fleste af arbejdsulykkerne sker inden for især butiksområdet, byggeriet og døgninstitutioner.
- Det hænger sammen med, at det er her, der er flest unge beskæftiget.
- Det er vigtigt at understrege, at vi ikke ser en tendens til, at ulykkerne blandt de unge stiger.
- Men antallet af ulykker er fortsat for højt i forhold til resten af arbejdsstyrken, og det er ikke godt nok.

[Arbejdsgivernes ansvar]

- Hvad kan vi så gøre for at tage bedre hånd om de unge?
- Det er først som sidst arbejdsgivernes ansvar at sikre, at der passes godt på den unge, og at de har et sundt og sikkert arbejdsmiljø.
- Det er fx arbejdsgivernes ansvar, at de unge får den rette oplæring og instruktion.
- De unge skal fra start af lære, hvordan man skaber en god sikkerhedskultur, og hvordan man forebygger nedslidning og arbejdsulykker.
- En god sikkerhedskultur er fx, når byggelederen samler byggesjakket på pladsen, inden en konkret opgave sættes i gang. Simpelthen for at sikre, at alle faggrupper ved, hvad opgaven går ud på, og hvordan den løses i forhold til de risici, der er ved arbejdet.
- Samtidig er det vigtigt, at arbejdsgiverne sørger for, at de unge bliver grundigt instrueret, så de kan udføre deres arbejde forsvarligt.
- Og så må jeg bare sige, at kollegaerne på arbejdspladsen har et ansvar for at være gode rollemodeller for de unge.

- Det nytter ikke noget at instruere den unge i, at man ikke må gå over for rødt, hvis man selv gør det, når der er travlt.

[Initiativer der skal sikre unges arbejdsmiljø]

- Men arbejdsgiverne er ikke de eneste, der skal være med til at passe godt på de unge.
- Fra politisk side har vi bestemt også et ansvar. Det er vores pligt at sætte rammerne for et godt og sikkert arbejdsmiljø i Danmark.
- Det er her vigtigt, at vi går til opgaven fra forskellige vinkler:
- For det **første** skal der tænkes mere i forebyggelse. For forebyggelse er og bliver det allerbedste våben mod ulykker og nedslidning.
- Som bekendt har jeg nedsat et ekspertudvalg, som skal gentænke hele arbejdsmiljøindsatsen. Og en af deres allervigtigste opgaver er at undersøge, hvordan vi kan styrke forebyggelsesindsatsen ude på landets arbejdspladser.
- Men forebyggelsen bør også starte, inden de unge sætter fod på arbejdsmarkedet.
- Det er afgørende for de unges trivsel og sikkerhed, at de allerede på deres uddannelse rustes til

arbejdslivets risici og ved, hvordan de passer på sig selv og deres kollegaer.

- Undervisningsministeriet har oplyst, at der er fag i folkeskolen, hvor børnene kan lære om arbejdsmiljø. Samtidig er der på langt de fleste erhvervsuddannelser fag, hvor arbejdsmiljø indgår som tema.
- Men jeg har besluttet at gå i dialog med undervisningsministeren, så vi kan se på, om arbejdsmiljøet er tilstrækkeligt integreret i uddannelserne - og så vi i fællesskab kan drøfte, om vi kan gøre mere for at klæde vores unge bedre på.
- For det **andet** bliver der løbende udbredt indsatser, hvor også de unge er målgruppe. Et eksempel er Beskæftigelsesministeriets deltagelse i Den Europæiske Arbejdsmiljøuge, hvor der bliver holdt temamøder om arbejdsmiljø på erhvervsskoler rundt i landet.
- Og for det **tredje** bliver der iværksat en række brancheindsatser.
- Vi kan se, at de unge ofte arbejder i de udsatte brancher. Derfor ligger en del af løsningen netop i at have fokus på arbejdsmiljøet i de risikofyldte brancher. Så ung som gammel får et bedre arbejdsmiljø, og så de unge ikke lærer af de gam-

les unoder.

- Jeg har fx netop igangsat en indsats i både byggeriet og landbruget, som er to brancher, der er præget af mange ulykker.

[Afslutning]

- Afslutningsvis vil jeg gerne kvittere for udvalgets store interesse for de unge på arbejdsmarkedet.
- Det er en vigtig dagsorden, som kræver vores fulde opmærksomhed.
- Jeg ser frem til, at vi i dag i fællesskab kan drøfte udfordringerne, og hvordan vi sammen sikrer, at de unge får den bedste start på et langt og godt arbejdsliv.
- Tak for ordet.